

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Computus Nure[m]bergensis perutilis clerico cum figuris textum pulcerrime declarantibus - Cod. Rastatt 36

Petrus <Cracoviensis>

[S.l.], [01.04.1499 Inkunabel; Handschrift 16. Jh.]

Inkunabel

[urn:nbn:de:bsz:31-43804](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-43804)

133

R 36

5600

WR 484

Computus Rurebergensis
perutilis clerico tuz figuris
tertum pulcerrime declarantibus.

*
Sum Arbillis P. Gassari L:

Maij 2 die 1530

A kzytz

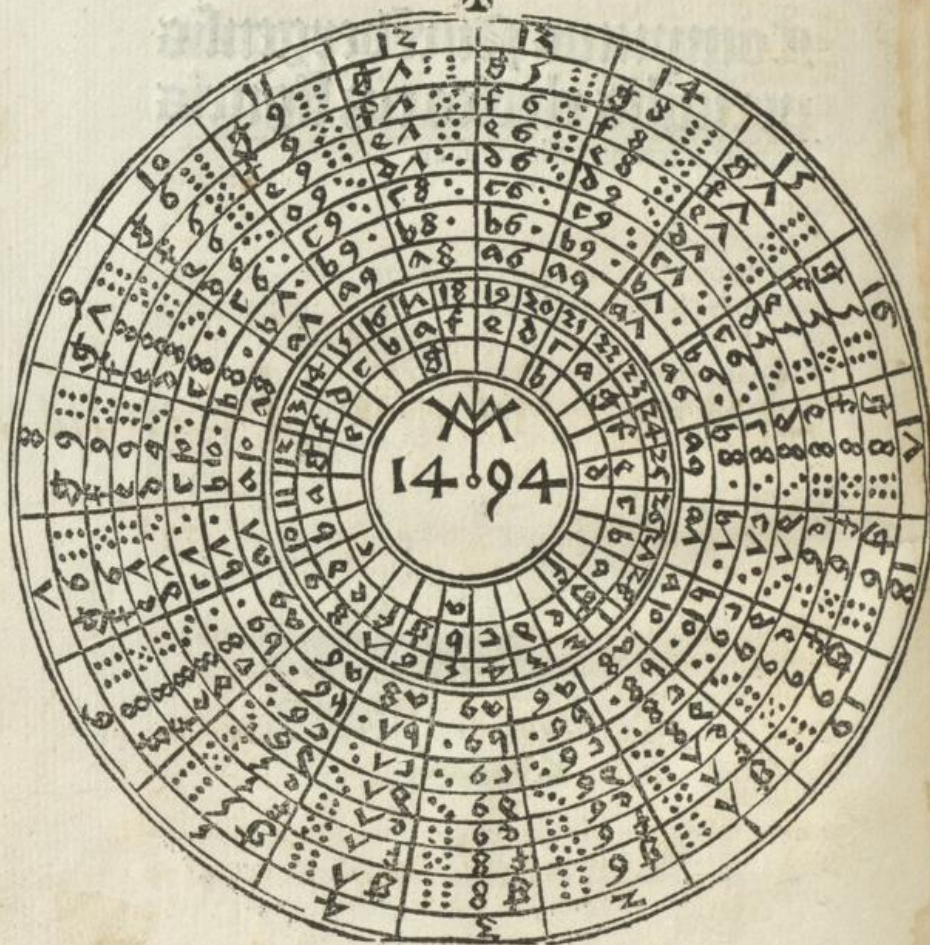
empto
a qh s. figulo

Lindanij

f. circuli

Circul⁹ exterior ciclū lunare comprehendit. sequētes vero septē.
 ebdomodas itervalli cū scurientib⁹ demonstrāt Nonus circul⁹
 infra duplū ciclū solarē comprehendit Decimus vero qui illū se-
 quit^r lrāz dnicalē Ultimus autem annū bisextilem ostendit. Si
 autēz singula ad quēlibet annū scire volueris vide infra notata

Ter supra notata figura certissime habere
 volueris ciclū lunare. intervalū et concurrentes
 Et ciclū solare. lraꝝ dnicalem et annū bisfer-
 tilē ad quēlibz annū anno dnice icarnatiōis in medio cir-
 culi notato succedētē Debes notare qꝫ ordine debito quē
 autoꝝ in pꝛessu suo obseruat) circulus nonus dupluz se-
 quens et ciclū solare ꝓprehendens deberet circū dare cir-
 culū lune ciclū comprehendētē et sic omnes sequentes
 Tamen ꝓpter adaptiōes et bonā figure dispositiōē po-
 situs est in medio ꝛē Si ergo ciclū solarem ad annos se-
 quentes annū notatū habere volueris pone annū in cir-
 culo positū scz. 1. 4. 9. 4. ad primā cellulā circuli noni cir-
 ca lineam superius cruce signatā versus dextrā cōputā-
 do et nūerus ibidē positus scz. 19. ē cyclus solaris et ꝑdem
 anni Littera vero in circulo decimo ifra eandē cellulam
 dnicalis dicit. Et si aliqꝫ littera in vndecimo circulo ponit
 signū est qꝫ talis annus est bisfertilis et lraꝝ i decio a festo
 nativitatē domini ad festum mathie In vndecimo ve-
 ro littera a festo mathie per totū annū dominicalis dicitur
 Et tunc pone annū sequentē scz. 1. 4. 9. 5. ad secundā
 cellulā et numerus ibidem positus scz. 20. est cyclus sola-
 ris Et sic dicendū est de circulis ifra scriptis que enī lraꝝ
 ibi ponit dominicalis ē Si autē ciclū lunarem invenire vo-
 lueris pone iterū annū in medio circuloꝝ positum scz
 .1. 4. 9. 4. ad primā circuli exterioris cellulā versus dexte-
 rā numerando vt supra et nūerus i tali cellula positus ē
 ciclꝫ lunaris eiusdē āni Si autē sequētis āni ciclū lunare ha-
 bere volueris nūerus sequētis cellule ostēdit Habito ciclo
 lunari si vis ex eodē invenire ebdomodas intervalli dēs ex
 supra dictis scire que sit lraꝝ dominicalis et tūc descende
 sub cellula cycli lunaris vsqꝫ ad litterā dominicā eiusdem
 anni Et numerus ibidē seu figura scatinā in eodē ciclo
 posita numerū ebdomodarū representat Numerus au-
 tem punctoꝝ concurrentes dies significat

The Comping noerberges
 de mom d'et 3 et caupage
 pars v' tractans: q' quibus
 ta remem' d'extimo fit m'ctia
 Et dicitur p'ndipalis in duas
 p'ces m' p'ndipale et occultas
 p'ocant id' Cu' om' d'et et
 p'oblemialis de p'ndipale
 m' 30 p'et. 207 q' h'ria fact' m'
 et p'et

Inia cum inferiora motibus corporum su
 periorum gubernentur quare de ipsorum mo
 tum inuentione pariter et cognitione non
 tamē omnium sed solum solis quemadmo
 dum et lune Ex quibus circa diuinum officium in eccle
 sia peragendum diversi sequerentur errores diuina sanē
 te clemencia computum quendam proposui reuelare nō
 quantum ad noue inuentionis compositionem sed tam
 quam alioquin inuenta nimiumque dispersa in debitum
 ordinem capio lucidius cumulare Partior enim hunc
 computum in duos libros in quorum primo ostendū
 tur ex motibus solis et lune causata scilicet quid sit cicl⁹
 solaris et lunaris et que littera dominicalis et quid inter
 uallum rē. In secundo vero libro motus eorundem si
 militer eorum coniunctiones ac etiam oppositiones et tē
 pus bone minutionis etiam que ad ipsorum motum re
 quiruntur patefcent

Ita 2 p'et. 207 q' h'ria fact' m'
 que dicitur p'ndipale m' duas
 libros p'ndipale et occultas
 p'ces m' p'ndipale et occultas
 p'ocant id' Cu' om' d'et et
 p'oblemialis de p'ndipale
 m' 30 p'et. 207 q' h'ria fact' m'
 et p'et

Vm enim sol sit lumē et candela celi guberna
 tor mundi et factor temporum omniumque
 planetarum nobilissimus quare de sole est in
 choanum de quo ciclus solaris nominat qui est spatium
 xxvii. annorum: eo q' in tanto tempore quodlibet
 um per quamlibet feriam variatur et bisertus qualibz fe
 ria contingit. Omnes quoque littere dominicales cum

Marginal notes on the right side of the page, including references to 'planeta', 'luna', and 'sol'.

*Et sic est notandum quod in totis et partibus
totalibus dicitur per totum decem nonum
annorum quod per totum dicitur nonum
annorum de illis in annis 747*

reus numerus nuncupatur quod Julius cesar ipsum propter sui
utilitatem suo in calendario aureis litteris scripsit Est au-
tem ciclus lunaris spatium temporis in quo omnis lune permatio-
nis diversitas ad pristinam revertitur positionem Illud autem
spatium est. 19. annorum quare ciclus decem novenalis nun-
cupatur quod cum luna aliquo die soli coniungitur in eodem
ad ipsum non revertitur nisi post. 19. annos In quotto autem
anno cicli lunaris sumus patet per hos versus Ab annis
tolle quin quadringentaque mille Quiquid super extat ci-
clum lune tibi monstrat Tum decas novem cum superat sic
numerando Tot semper abijtias reliquit per ciclo tenendo

*Alia dicitur quod Julius cesar in
anno dicitur per intervallum quod
dicitur quod per intervallum quod
dicitur quod per intervallum quod
dicitur quod per intervallum quod
dicitur quod per intervallum quod
dicitur quod per intervallum quod
dicitur quod per intervallum quod*

Quinto ciclo lunari intervallum .i. ebdomoda
a natiuitate cristi vsque ad Esto mihi per ip-
sum sunt inveniende Nam semper in apuli oportet nos
nostrum celebrare pascha Sed quod preceptum erat iudeis si-
cut habetur in exodo quod ipsi. xiiij. die mensis aprilis debe-
rent celebrare pascha Sed quia in evangelio mathei habe-
tur quod christus non venit solvere legem sed ad implere ergo
etiam isto tempore oportet nos nostrum celebrare pas-
cha tempore oppositionis vel statim post. Etiam quod eclipsis
solis naturaliter fit solum tempore coniunctionis et non oppositio-
nis vel statim post igitur adhuc oportet nos celebrare
pascha tempore oppositionis vel statim post ut eclipsis
solis non fiat tempore pasche ne iudei dicerent quod eclipsis

*Tercia dicitur
quod per totum
annorum dicitur
nonum annorum*

*a domo quod
dicitur quod per
intervallum quod
dicitur quod per
intervallum quod*

*per totum
annorum dicitur
nonum annorum*

*per totum
annorum dicitur
nonum annorum*

solis tempore passionis cristi fuisse naturalis Sed quia
 mensis aprilis omni anno variatur in suo incendio sicut
 annos cycli lunaris igitur ille ebdomode secum varian-
 tur ita qd in vno anno sunt plures et alio pauiores qm
 ad minimu sunt quinqz et ad maximum vero decem ver-
 sus Elephas a terra festinat bibulus extra Clericus fa-
 cete decipitur gaudijs crebre Articulum degener gamam
 excellit adulter Doceo barbatum egomet confidero nul-
 lum Si enim per hos versus intervallum scire volueris
 tunc numera annos cycli lunaris per iuncturas digitoru
 incipiendo a primo membro inditais et in quo mebro fi-
 nitur vel ponitur cyclus lunaris anni cuius intervallum
 scire desideras ad idem numera predictos versus scilicet
 Elephas et locando in quolibet membro vnam dicio-
 nem et dicitio tangens membru cycli lunaris ostendit tibi
 ebdomodas intervalli. Hoc autem interdum fallit qd si
 enitare volueris vide ad litteram dominicalem que sit et
 ad primam litteram dictionis reperte per cyclum lunare
 Si tunc littera dominicalis anni precedit litteram dicti-
 onis in ordine litterarum dominicalium tunc vna ebdo-
 moda est addenda Sed si littera dominicalis fuerit eade
 cum littera dictionis vel sequitur eam tunc nulla est ad-
 iungenda Et in anno bisextili hoc debet sciri per secunda
 litteram dominicalem et non per primam versus Eb

hic autem dicitur d'interior
 marualli & quiddam m'ca
 andit p'actum e'and' m'ca'

hic ponit
 and' m'ca'

hic ponit
 and' m'ca'

^{fig} Et deponit catus leticie vt alleluia ⁊ hmoi ⁊ carat car
^{pro dicitur} tristicie scilicet tract^{us} propter tristicia filioru israhel i cap
^{illis uox} tuitate pharaonis Sinitur aute in octaua pasce qua ca
^{illud opus} tatur. Quasi modo geniti Et licet ante octauam pasce
^{in manu} cantatur alleluia hoc fit ideo q fuerunt in via redemptio
^{in spiritu} nis et sic aliquantiter fuerunt in leticia Sed in festo Qua
^{in octaua pasce} si modo geniti cantantur duo alleluia ad denotandum
^{liberati} q filij israhel omnino fuerunt redempti a vinculis pha
^{penalis} raonis. Secundū festum mobile dicitur quadragesima
^{liberati} a quadra. i. 4. et ginta decem eo q. 40. dies continet q̄s
^{illud opus} recolit sancta ecclesia quoniam moyses. 40. diebus ieiun
^{in spiritu} auit et legem a domino suscepit Et quonia cristus. 40
^{in octaua pasce} diebus ieiunauit et diaboli uicit temptaciones quare nos
^{liberati} etiam diebus. 40. ieiunijs nostra debemus penitere pec
^{in spiritu} cata Cuius festi initium capitur a dominica qua canta
^{in spiritu} tur Inuocauit et extendit se vsque ad festum pasce Terc
^{in spiritu} cium festum mobile dicitur pasca Vnde pasca grece ua
^{in spiritu} let sicut phase hebraice et transitus latine dicitur Quo
^{in spiritu} nam filij israhel transierunt siccis pedibus per mare ru
^{in spiritu} brum et liberati sunt a pharaone Et cristus transiit p
^{in spiritu} mare rubrum roseum fundens sanguinem secundum hu
^{in spiritu} manitatem mouendo et de morte resurgens humanum
^{in spiritu} genus redimendo sic etiam nos transire debemus ad pe
^{in spiritu} nitentiam de uitijs ad virtutes et de hac uita ad eter

Et ubi obsequia tripla ob
tunc non pmo rot deo bella ipa
cipiat ut in vera pignora bel
la conantur. Secundo ut quida rui
ppiet 30. octobris ad impoisa
mori qd ut ad uscipio pntuq
fanti se quipz magi abilitat

nam. Quartum festum mobile dicitur rogationum
sicut cristus ascendit in celum quod inchoatur in die do
minico precedente festum ascensionis. Et dicitur a ro-
gando quia isto tempore orationibus ieiunijs et pcessi-
onibus cristum rogare debem⁹ vt defendamur a morte
subitanea et vt conseruet fructus terre Dicitur autem ro-
gationum in plurali qz non tantum semel debemus ro-
gare sed pluries quia tribus diebus iter diem dominici
et diem ascensionis. Quintum festum mobile dicitur pe-
tecoste a penta qd est quinqz et coste quod est decem qsi
continens quinquies decem dies Sunt autem quinqu-
ginta dies inter festum pasce et pentecostes ambobus in-
clusis Et illud festum recollit ecclesia qm in monte arde-
ti tunc lex moysi data erat et spiritus sanctus missus a-

Et quod festum ad pnt obsequia ubi
hincis qd rui pnt ad dca pnt mpti
hinc ad corda Si ruiat a ruiat pa
pa ruidans instum pnt ad qd
Et qd ruiat qd ruiat pnt auro ad
mpti ruiat pnt

postolis Sextum festum mobile e festum corporis cristi
qd semper celebratur feria quinta post octauam pence-
costes Predicta enim festa mobilia ideo mobilia dicuntur
quia omni anno variantur fm q septimane an carnif-
bruium variantur Ideo ad inuentendum illa festa vide
per predicta quot sunt ebdomade intervalli Si enim ha-
bes quinque ebdomadas p intervallo tunc numerata tres
septimanas a dominica a q pdictis ebdomade sunt i-
choande et habebis septuagesimam Si vero sex sunt eb-
domade intervalli tunc numerata quatuor ebdomadas.

hinc e alia qd ad in qua pnt
q auro pnt ruiat pnt mo
pnt ruiat pnt ruiat pnt
Et qd ruiat pnt ruiat pnt
pnt ruiat pnt ruiat pnt

Si septem sunt numerā quāz Si octo tunc numerā sex
 Si nouem tunc numerā septem Si vero decem sunt eb-
 domode interualli tunc numerā octo ebdomodas a do-
 minica predicta et habebis septuagesimā versus Quine
 tibi tres dant. 6. autem quatuor sumunt Post septē qui-
 que post octo sexq; relinque Dum nouem sep. numerā s;
 oc. decem tu. quoz da Tunc ultimo a septuagesima nu-
 mera tres ebdomodas et habebis q̄dragesimam Post
 hoc numerā. 6. ebdomodas et habebis festum pasce tūc
 post quinque rogationum Deinde post. i. 4. dies habe-
 bis festum pentecostes Et tunc post xij. dies ambobus
 festis inclusis habebis festū corporis cristi versus 2. sep-
 tuagesimā tres numerā fit tibi quadra Sed post. 6. pas-
 ca post. 5. fit tibi roga Post bis sexq; dies tunc festū spī-
 ritus almi Et post tot cristi celebratur corporis festum
 Aduentus domini quod etiam videtur esse festum mobi-
 le quecumq; fuerit littera dominicalis semper celebratur
 in proxima dominica post festum lini qd̄ ē i crastino san-
 cte Katherine et si tale festum in dominicam ceciderit tūc
 aduentus domini celebratur dominica sequēti versus Ad-
 uentus domini sequitur solennia lini.

Et mensibus annorum est dicendum Est autē
 triplex mens scilicet solaris lunaris et vsualis
 Mensis solaris est spaciū temporis i quo sol pertransit

Bi

quod dicitur quod dicitur librum in quo
 distinguunt et dicitur mensis quod
 sunt q̄ 31 d̄ n̄p̄ tūc quod dicitur dicitur
 dicitur in mensis quod dicitur t̄ dicitur
 dicitur solaris t̄ dicitur mensis t̄ dicitur
 dicitur vsualis dicitur mensis dicitur
 dicitur mensis quod dicitur quod dicitur
 dicitur mensis dicitur quod dicitur mensis

12 dies
quod

¹⁴ ⁴ ⁱⁿ ^{ter} ^{denas} ^{retinent} ^{sed} ^{reliquis} ^{additur} ^{vnus}
nember Ter denas retinent sed reliquis additur vnus
⁴ ²⁸ ⁱⁿ ^{numero} ^{viginti} ^{februarius} ^{octo} ^{Cum} ^{fit}
Sed tenet in numero viginti februarius octo Cum fit
¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹
bisextus lux additur vna diebus In qua autem silla-
ba versus Ci si o ia nus r in qua feria qualibet mensis
incipitur per hos p[er] vsus Ci bui mar ap phil mic iul pe
egi re om de Adam de ge bat e go ci fos a du fer Quo
rum versuum primus ostendit primam sillabam ci si
o ia nus cuiuslibet mensis Secundus autem primam
feriam ostendit Et quibus versibus festa fixa anni fa-
ciliter vales inuenire Qui enim sanctus tibi proponi-
tur videas sub qua sillaba primi versus continetur sci-
licet Ci bui quem versum numera per membra digito-
rum incipiendo a primo membro indicis ponendo in
quolibet membro vnam sillabam donec peruenere ad
sillabam sub qua sanctus tibi prepositus continetur
Et supra membrum illius sillabe numera eodem modo se-
cundum versum scilicet Adam de ge bat et que silla-
ba eiusdem versus membrum tangit predictum illius pri-
mae littera in ordine ad litteram d[omi]nicale[m] primam feriam il-
lius mensis ostendit A membro ergo istius ferie incipe
numerare versus Ci si o ia nus sub quibus talis sanc-
tus continetur vsq[ue] ad sanctum tibi propositum et in quo
membro sillaba ipsius ceciderit ostendit tibi feriam eiusdem
ponedo d[omi]nicam in primis membris digitorum In quolibet pre-

In d[omi]nicis...
 detur...
 et ead[em]...
 Notand[um]...
 mensis...
 Calende...
 Legitur...
 quoniam...
 Calende...
 dare...
 In d[omi]nicis...

*nomine apud Romanos vel dicitur Nonis quia hinc tres Nonis vocantur ad primam vel
 dicitur Nonis a Nundinis quia tot dies alij mensis vocabant dicitur undecim quia post Nonis
 alij mensis tunc dies principales dicitur id est vides quod dicitur quod dicitur
 et se dicitur*

dictorum mensium vsualium tres sunt dies principales
 a quibus coassumptis dictionibus numeralibus dicitur
 alij dies mensium denominantur scilicet kalendas nonas
 et ydus Prima enim dies cuiuslibet mensis dicitur kalende
 per se eiusdem mensis Alij autem dies in eodem mense qui
 dicuntur kalende capiunt suas denominationes a men-
 se sequente ut kalende in ianuario denominantur a fe-
 bruario et dicuntur kalende februarij Et post primum
 diem mensis immediate ponuntur nonae Postea ydus que
 nonae et ydus denominantur a mense in quo ponuntur
 Ita quod vno illorum finito incipit reliquum maiorem nu-
 merum semper in his preponendo Omnis autem men-
 sis continet .8. ydus ut patet per hunc versum Octo te-
 net ydus mensis generaliter omnia Quot autem kalendas
 et nonas quilibet mensis habeat patet per hos versus
 Tradens quoniam reficis sedule refugium scandis Ruffus tan-
 dem scindere refutans sodalem tondere In quibus ver-
 sibus .12. sunt dictiones .12. mensibus vsualibus deservi-
 entes Sic quod quotta fuerit prima littera prime sillabe ali-
 cuius dictionis in ordine alphabeti tot kalendas habet talis men-
 sis cui talis dictionis deservit Sed quotta fuerit prima littera se-
 cunde sillabe eiusdem dictionis in ordine alphabeti tot ha-
 bet nonas idem mensis Et prima dictionis deservit primo
 mense Secunda secundo et sic de alijs Si ergo in aliquo mense

*hic a nonis mensis quod quod
 dicitur quod nonis kalendas
 quilibet mensis*

scire volueris quis dierum sit nonatū ydū vel kalen-
darum Considera primo in quo mense dies placit^o cō-
tineatur Deinde que dictio de predictis versibus scilicet
Tradens rē illi mēsi correspondet quā dētōz diligent^{er}
considera Deinde que per hunc versum Ci bii que sit
sillaba prima eiusdem mensis qz pone in primo mem-
bro pollicis sinistre manus Ab illa numerā ponebo in
quolibet membro vnā sillabam Ci si rē. vsqz ad diem
placitum et membrū supra qd cadit considera Deinde
dic in primo membro pollicis kalēde p se eiusdem mensis
scz Januarij vel februarij rē Deinde dic in secōdo mēbro
pollicis sexto nonas vel quarto s m q pma lra scde sil-
labe eiusdem dictionis notate ondit Deinde dic tercio no-
nas dnde pridie nonas deā nonas p se deinde. 8. yd^o
Deinde septio ydus deinde sexto ydus rē ijs deinde pri-
die ydus deinde ydus p se Post hoc dic. 19. kalēdas vel
18. kalēdas s m q pma lra pme sillabe eiusdem dicti-
onis ondit et sic cōtinue numerā vsque ad membrū di-
giti signatū semper maiorē numerū preponēdo r pate-
bit itentū hoc tñ notādo q quicūqz sit descēsus ad duo
tunc nō dz dici scdo yd^o nōas kalēdas eo q secūdus di-
citur a vbo seqr modo talis dies nō sequit nōas ydus
kalēdas per se sed pcedit igit dz dici pridie nonas ydus
kalēdas. i. priori die ante nonas yd^o kalēdas Etiam

Luna vero in .29. diebus .7.12. horis et .44. minutis in-
 fra mensem Et ergo quandoq; sunt in distancia maiori
 quandoq; in minori Ad inueniendū ergo medium motū
 lune Primo indigemus radice lune anni i quo ipsam sca-
 re desideramus Radix enim lune anni est numerus sig-
 norum graduum et minutōū lune in fine precedētis āni
 consideratus in meridie vltime diei decēbris Est autē ra-
 dix anni presentis .i. 4.0.5. et primi post bisextile i Turn-
 berga quatuor signa .4.2. gradus .2.22. minuta que ra-
 dix designatur per hanc dictionē Ca tes cas sic q; prima
 sillaba scz ca designat quatuor signa Sed secunda silla-
 ba scz tes .4.2. gradus fm omnes eius litteras designat
 Tercia sillaba scilicet cas .22. minuta representat Habi-
 ta radice alicuius anni et si vis habere radicē anni sequē-
 tis tunc radici anni prioris communis adde duo signa
 9. gradus .23. minuta Sz ad radicē āni bisextilis adde .2.
 signa .22. grad^o et .34. minuta et habebis radicē anni se-
 quentis versus .B. i.3. iungis fit radix in tribus annis
 Post bisextilem per b bu nan quere radicem. Alio modo
 inuenies radicem sequentem inueniēdo ex sequentibus
 motum lune vltimi diei decēbris. Et signa gradus et
 minuta ibidē q; ad meridiē inuēta sunt radix āni sequen-

Illa dicitur de...
 motu...
 di...
 9. 5. 40. 19.
 15. 00. in...
 9. 5. 40. 19.
 15. 00. in...
 9. 5. 40. 19.
 15. 00. in...

Radix...
 9. 5. 40. 19.
 15. 00. in...
 9. 5. 40. 19.
 15. 00. in...
 9. 5. 40. 19.
 15. 00. in...

13 26 39 52 5 19 32 45

Labe pollet vitri suppetet cibus modicus piri In ter-
ris opprimere inbet luna visa repente Bibit aquas rana
vitando retrudere glauca Eligit deludere renatus cum
baculo mire Fetores coripiunt hunc pigrum rose perq-
runt Ac edocebat virgo pupilla resulat Ardebit lucifer
apparens comprimere nihil In quibus versibus solum
prime littere sillabarum alicuius dictionis gradus lue &
signant et semper vna itegra dicitio vni diei deseruit Ul-
tima tamen dicitio scilicet nihil nullum gradum represen-
tat. Et in proposito. 60. gradus valent vnum signum
phiscum quod valet duo signa communia vt aries th-
aurus sunt vnum signum phiscum de quibus est ad p-

*huc e fm et vltima ps ca
sim in qua onduf mtra p
519*

positum Quinto minuta predictorum graduum inueni-
es per hos versus Concedit gracilis incaute munera pre-
scriptis Alba lucet luna tamquam patella sub tecta De-
cet nidum lare cesaris titulum resutare In quibus versi-
bus iterum prime littere sillabarum solum quotte sunt i
ordine alphabeti minuta ostedunt vna dicitio vni diei &
seruit. His prehabitis cum medium motum lune in ali-
quo die scire volueris considera primo que dies principa-
lis proxime eam precedit ab illa ergo numera secundum
ordinem versuum Ci si o i a nus vsque ad diem placitu
incipiendo a primo membro indicis sinistre manus tras
curendo de vno membro ad aliud de vna manu ad alia

*quod e in calid trinita pini
ni quo dicitur e xhi y et diu
dip in duas ptes p hie In p
pna q hie radice) alioq omi
radice) qd nec die muenit
qy it mta in quolibz die p
pna dicit mied opandi ad
p dicit p q et mif admicent
p dicit p hie pna p pna
p p dicit p hie pna pna
pna qy aut muenit p
In quolibz die p e qy muenit qy pna) omi die p pna hie mta In p qy muenit
m m pna) q quolibz die p hie pna mta pna*

et de vno digito ad alium donec peruenies ad die sig-
 natum et eiusdem diei membrum diligenter considera
 Deinde numera versus signorum scilicet sapiens stulta
 et ad idem membrum ponendo in quolibet membro v-
 nam dictioes hoc tamen prenotato si operaris cum die-
 bus principalibus imparibus scilicet primo tercio quin-
 to septimo vel nono tunc a primo versu signorum est in-
 choandum Si vero operaris cum aliquo die pari ut secundo
 quarto sexto vel octavo tunc a tercio versu signorum est
 inchoandum scilicet Cuius cor abbat pcedendo semper ab
 ultimo versu ad primum donec puenies ad membrum sig-
 natum et quecumque dictio super ipsum ceciderit illius prima
 littera ostendit signa lune illius diei que scribe sub signis
 anni hoc etiam prenotato si operaris cum diebus paribus in-
 cipiendo terciu versum signorum pcedendo ad quartu et de
 quarto ad primum Si tunc ad membrum signatum diei placiti
 aliqua illarum dictio ceciderit scilicet Auru celat egris tunc
 a signis inuentis vnum signum est subtrahendum ut pa-
 tet per hos versus Si cadit in membrum diei versum in-
 cipis tertium Auru ve celat egris a signis signum remo-
 uebis Post hoc numera eodem modo versus graduu po-
 nendo etiam in quolibet membro vnam dictioes et dictio sup-
 ueniens membro signato modo predicto ostendit gradus
 lune que scribe sub gradibus radice anni Deinde numera

hoc e quia quare magis quod hinc
 de quibus principat ubi dicitur
 pcedit hinc

hoc e quia magis quod hinc
 in qua auctor dicitur inuenit gradus signorum

hinc e quia magis quod hinc
 de quibus principat ubi dicitur

C i

modo predicto versus minorum scz Concedit gracilis
 vsqz ad membrū signatū Et si versus deficiat resumā ^{canala i}
 tur ⁊ dicitio tangens mēbrū predictū ondit minuta pre
 dictorū gradū que scribe sub minutis radicis Isto q̄ ^{canala i}
 que prenotato q̄ minuta hic inuenta fere ostendunt lo
 cum lune cum operat cū prima die p̄cipali vsqz ad se
 cūndū scdm excludēdo Cum autē opatur per scdm ⁊ p̄se
 quēter p̄ alios tunc aliq̄ minuta minutis p̄dictis sunt
 adiungēda Similiter cū p̄ quatuor ultimos dies p̄ci
 pales scz ia um lxx ka fit opatio tunc etiā cū additione
 minorū vn̄ grad⁹ est adiungendus Quot autē minu
 ta cuilibz diei p̄cipali sunt adiungenda patz per hos
 vsus Nil celū punit thalam⁹ subursa cecidit Luna vi
 sa satrape et gradū gradibus iūge Ja um et reliquis
 cum insuper dictis minutis In q̄bus vsibus etiā p̄me
 littere sillabarū minuta dierū p̄cipaliū onduunt Et p̄
 ma dētō scz nihil prime diei deseruit que nullū minutū
 designat Sed scda sede diei deseruit tercia tercie et sic d̄
 alijs Hoc facto adde minuta inuēta ad minuta radi
 cis si tunc ex tali additione excreuerint . 60 . minuta
 vel plura tunc subtrahē . 60 . minuta et pro eis ad
 de . i . gradū gradibus p̄uētē residuū suādo p̄ minu
 te Preterea adde grad⁹ inētos ad grad⁹ radice si tunc
 60 . grad⁹ vel plures excreuerit tūc p̄ . 60 . gradib⁹ ad

Ita dicitur qd si in qua uis
 qd modū byanti ad qd dicitur
 ⁊ gradib⁹ de mēbrū ad mēbrū
 modū

Quolibet autem signū habet membrū corporis hūa-
ni in quod sensibile hz virtutē influendi **A**ries enim
est signū primū calidū et siccū bonū habens de corpo-
re caput et ptes eius Et luna existente in eo valens est
minutio in omni pte corporis pterqz in capite Omni
enim lesioni capite cōtradicit Balnea ingredi vtile est
Sed rasionē capitis fieri nō pmittit **T**aurus ve-
ro est scdm signū frigidū ⁊ siccum teresū respiciens col-
lum linguam et guttur ideoqz passionibus eorū negat
medelā Et luna in eo exñte flenbotomia vitetur Plan-
tatio aut arborū et vinearū ē valēs eo qz sata crescunt
et augmētari festināt qz luna est in regno suo **G**e-
mini autē est signū terciū calidum et humidū respiciēs
brachia manus et humeros Et luna in eo existente p-
hibet apertio vene brachij qā aut sanguis egredi nō
pōt aut incurrit morbum nociuum aut plerumque ic-
tus solent iterari malum est vnguium abscisio et vni-
uersaliter a scapulis vsqz ad manus longitudinem nō
est faciēda medela **C**ancer vero est signum quartū
frigidū et humidū aquaticū respiciens pectus iecur cū
pulmone Ideoqz medicamē pectoris et circa pectus ex-
istentium fieri nō permittit potiōibus tñ sumendis est
comodosus **L**eo est quintū signū calidū et siccū ig-
neū stomachus et cor respiciens quare causat vomitū

medelāq; fieri pro stomacho non permittit mutationi
quoq; contradicit **♍** Virgo est signum sextum frigi-
dum et siccum teretiū ventrem et ipsius intestina respi-
ciens ipsorumq; negat medelā valet tamē pro semina-
tionibus et agriculturis **♎** Libra vero est signum sep-
timū calidum et humidum aereum Iliā dorsum et re-
nes respiciens negatq; medelā omnib⁹ illis valz tamē
sanguis minutio **♏** Scorpio est signum octauum fri-
gidum et humidum aquaticum anum vesicam totale
q; locum libidinis respiciens balneis obstat vulnerib⁹
nocet flebotomiam tamē fieri permittit pudibundis
tamen negans medelam **♐** Sagittarius est signū no-
num calidum et siccum igneum femora et crura respiti-
ens Et luna in eo existente flebotomia est valēs bal-
nea ingredi salubre est gaudetq; de rasiōe capite et vng-
uium presisione cruribus et coris negat fieri medelam
♑ Capricornus est signum decimū frigidum et siccū
terieum genua respiciens ipsorumq; negans medelam
seminationibus tamē et agriculturis est valēs flebo-
tomiam quoq; fieri non permittit **♒** Aquarius ē sig-
nū vndecimū calidum et humidum aereum partes pe-
dum a genibus vsq; ad talos respiciens tibiarū medi-
camētis et surarū lesionibus cōtradicit valz tñ p sang-
uinis minutiōe **♓** Piscis ē signū duodecimū frigidū et

humidum aquaticū plantas peduz respiciens valetq;
pro potuombus sumēdis lesioni pedū contradicit Po-
dogre ⁊ oibus pedū vitijs penitus medelā nō pmittit

Ignis	Aries	Leo	Sagittari⁹	
Terra	Taur⁹	Virgo	Capcorn⁹	Triplici
Aer	Gemini	Libra	Aquarius	tates
Aqua	Cancer	Scorpio	Pisces	

¶ De medio motu lune De medio motu so-
lis modicum est pertractandū Ad quem inue-
niendum presciende sunt quatuor radices presentibus
quatuor annis solaribus defuientes scilicet Anno do-
mini. 14. 0. 5. et. 1. 4. 0. 6. et. 1. 4. 0. 7. et. 1. 4. 0. 8. que pa-
tent p hunc versum Ca tibi dat signa lur pos gradus
tu te ia susq; minuta In quo versu hec sillaba ca secu-
dum ambas eius litteras designat quatuor signa pre-
dictis quatuor annis p signis radiceis defervientia Sz
hec dictio lur pos gradus predictorum ānorum desig-
nat Nam prima eius sillaba scilicet lur secundum om-
nes eius litteras. 48. gradus primis tribus annis cō-
mūibus correspondentes representat Secunda vero
sillaba scilicet pos. 47. gradus quarto anno scilicet bi-
sexti ostendit Alie autem quatuor sillabe scilicet tu te
ia sus minuta predictorum quatuor annorum desig-
nāt ita q; pma sillaba fm oēs eius litteras pmo anno

deseruit et scda scdo et sic de alijs Ad habendum autē
radicem sequentiū annoꝝ solarium addatur pro pri-
mis quatuor annis sequētibz ad quēlibz predictoꝝ
duo minuta et iterū p sequētibz quatuor ānis addā-
tur eis quatuor minuta post hoc. 6. minuta ꝛc̄ijs et si
ex additione minutoꝝ. .60. vel plura minuta excre-
uerint pro ipsis addat̄ vnus gradus gradibz et residu-
um loco minutoꝝ reseruet̄ Indigemus q̄qz sex diebus
p̄cipalibus quibus adiuuendū mediū motum solis
nos incipimus opatiōes qui patēt p hunc versum Ci-
us crux es gi ne motū dant tibi phebe In quo versū. 6
dies p̄cipales cōtinent̄ a quibus in annis om̄ibus
incipimus nostras opationes In āno autem bisextili
in vigilijs eozum excepto primo est inchoādum Vnde
Li cilip pro eum locoqz bisexti.

Vm enī mediū motū solis in aliquo die scire desi-
deras Vide quis dierū p̄cipaliū p̄oxime eā pre-
cedit ab illo incipe numerare ponendo eam i superiori
membro pollicis sinistre manus n̄erando sm ordinē
versū Ci si o ianus de vno mēbro in aliud de vna ma-
nu in aliā de vno digito in aliū donec peruenieris ad di-
em placitū cuius diei membrū diligēt̄ p̄sidera p̄ hoc
scibe radicē sole eiusdē āni signa gradz ꝛ minuta ꝛ vide
q̄t dies p̄cipales sunt p̄plete elapsi tot sigā scibe sub

signis radicis Et deinde dic nihil in primo mēbro pol-
licis sinistre manus Et incipe numerare i secundo mē-
bro eiusdem .1.2.3.4. donec peruenieris ad mēbrum sig-
natum et numerus ille resultans ostendit numerū gra-
dū solis quos scribe sub radicis gradibus Hoc facto
numera retrograde. 8. 9. 10. 11. incipiendo a scdo mem-
bro pollicis dextre manus transcurēdo de vno digito
ad alium de vna manu ad aliā Et numerus puenies
ad vltimū mēbrū siue ad radicē interiorē alicuius di-
giti resumendus est i primo membro in radice exteriori
alterius digiti donec puenies ad mēbrū signatū Et nu-
merus illic cadens est numer⁹ minutoꝝ solis quē scri-
be sub minutis radicis inuente ad minuta grad⁹ ⁊ sig-
na mediū motus solis computādo duo signa cōia pro
vno signo phisico et habebis mediū motū solis q̄ ad
signa gradus et minuta in meridie diei placiti Et hoc
est verū cum operaris recte fm diē primū pūcipalem
Cum aut per scdm et sic cōsequenter p alios tunc aliq̄
minuta minutis hic inuētis sunt addenda que habentur
per hūc versum Nihil ebis dolet p̄dictis crapula
transit Cuius versus pūna dicitio scz nihil primo diei
pūcipali deseruit cui nihil est addendū Sz secunda di-
ctio diei scdo pūcipali d̄seruit que fm primā litteram
sillabarū septez minuta minute hic inuētē addēda esse

horas Similiter iunge. 44. minuta Et si ex tali additione. 60. minuta excreverint p illis minutis addatur vna hora horis preinuentis Et residuū loco minutorum referretur Si vero plures hore q̄z. 74. excreverint tunc pro illis addatur vnus dies predictis diebus et residuum loco horarum relinquetur. In anno autem bisextili semper trum geminādo et vbi tunc ter minatur numerus dierum horarum minutarum erit coniunctio immediate sequens Et sic simili modo vnā cōiunctionem inuenies ex alia q̄z diu placet

Propositionē vero sic inuenies ad diem coniunctionis adde .14. dies et ad horas coniunctionis .18. horas Et ad minuta ipsi⁹ adde. 22. minuta et patebit ibi oppositio media vsus Sunt horis dande decies oc vigintique duo minuta Adde dies quatuordecasq; opponitur luna Similiter ad coniunctionē modo iam dicto adde. 7. dies. 9. horas. 11. minuta tunc prouenit tibi quadra prima Si vero hoc idem ad oppositionem addiderit venit tibi quadra secunda Si ad secundā veniet tertia quadra Et si ad tertiā veniet quarta quadra

Finis

Impressum Lipsigk p Jacobū Thanner Her
bipolēsem. Anno salutis nostre. 1.4.99.